

Cor Kraaikamp

Delft Institute of Applied Mathematics
 TU Delft
 c.kraaikamp@tudelft.nl

Robbert Fokkink

Delft Institute of Applied Mathematics
 TU Delft
 r.j.fokkink@tudelft.nl

Stoffelijke resten tastbare herinneringen aan wiskundigen

Covid-campussen

De Nederlandse Universiteiten staan er vanwege de covidcrisis een beetje verloren bij. Uitgestorven collegezalen en lege kantines. Niets kan deze doodse atmosfeer zo goed tot leven brengen als een bouwkundige beschrijving. Dertien universiteitsgebouwen, in de woorden van hun ontwerpers, met excuses aan Maastricht.

De Linneausborg in Groningen heeft de vorm van een reptiel dat zich opricht uit het maaiveld. Het gebouw heeft groene kunststof gevels en een grasdak. De menging van laboratoria, nevenruimten en kantoren leidt tot een praktisch en levendig geheel. Ontworpen door Rudy Uytenhaak, gespecialiseerd in contextuele, integrale, duurzame ontwerpen die dierbaar zijn en blijven. Ook betrokken bij het FNWI-gebouw van de UvA.

Het Snellius in Leiden staat er al zo lang, dat niemand meer weet wie het gebouwd heeft. Snellius zelf? Nee, want waterpas is het niet. Supernova Studio's toverde de wiskundebibliotheek om tot een venue van het Lorentz Center. De dynamische workshopruimte en de rustige bibliotheekzijde worden van elkaar gescheiden door een verdiepingshoge beschrijfbaar krijtbordwand, die aan beide zijden intensief wordt gebruikt. Alleen nu dus even niet.

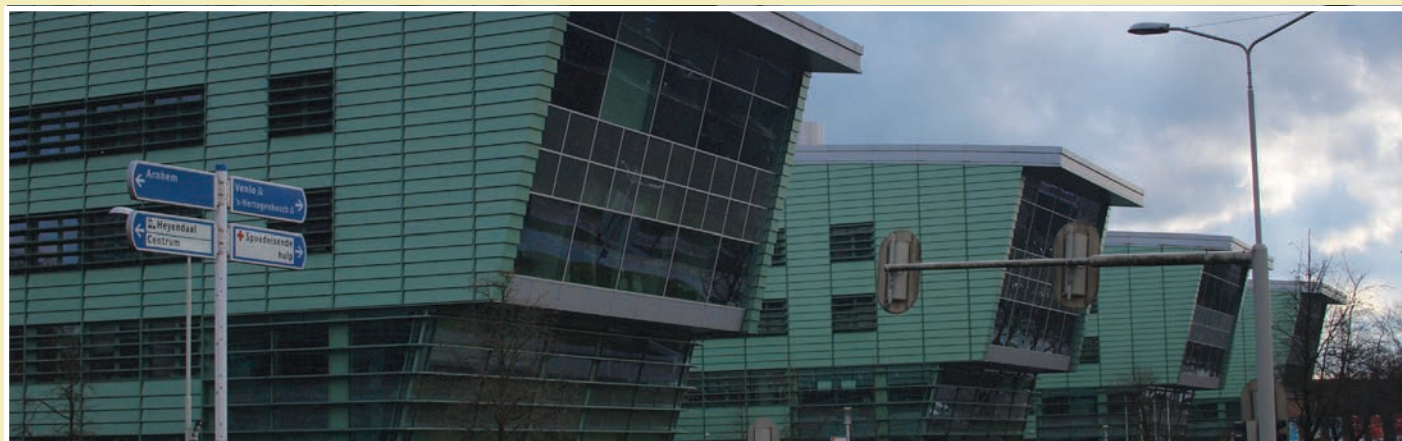
Denk je aan Balthasar dan denk je aan Delft. Studentenflat BalPol 3 staat aan de Balthasar van der Polweg. Een spierwit gebouw van architectenbureau De Zwarte Hond. De opvallende geluidwerende gevel omhult een intrigerende binnenwereld. Alle woningen liggen aan één doorgaande verticale binnenruimte. Naast een spectaculaire entree kent het complex ook een slimme oplossing voor alle fietsen. Delft, fietsen, natuurlijk!

Cubicus is het meest markante gebouw van de Universiteit Twente. Het interieur is geheel gerestyled met respect voor het oorspronkelijke brutalistische kleur-concept. Door het ontwerpen van een centraal icoon op de tweede vloer is er voor studenten en docenten een herkenningspunt gecreëerd welke op geheel spontane wijze bekend staat als 'the Cube'. Uitgevoerd door MAS architectuur, een van Nederlands oudste architectenbureaus.

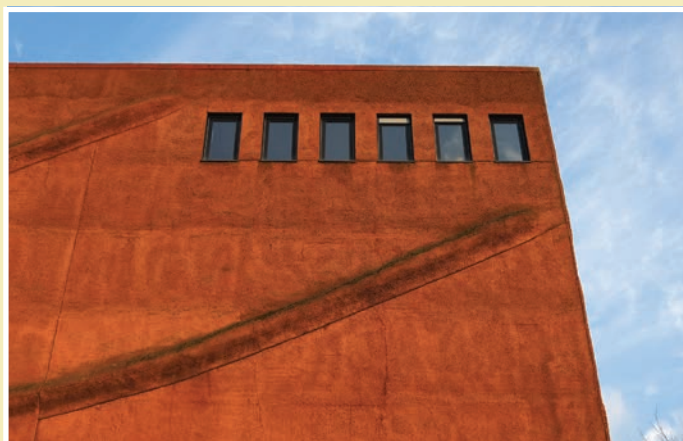
University College Amsterdam ademt het dadaïstische design van multidisciplinair bureau Mecanoo. De transparante entree en de gegroefde Cor-Ten stalen gevel geven het vierkante gebouw een onderscheidende maar vriendelijke uitstraling. Diagonale daken die van noord naar zuid lopen, creëren een enorme zolder met een opvallend, gevouwen houten plafond. Onder deze plooien bevinden zich stille, verborgen studieplekken en de bibliotheek.

Het Huygensgebouw in Nijmegen heeft een gemeenschappelijke binnenstraat, met koffiecorners en kopieerfaciliteiten. Hier vindt de interactie plaats tussen leerstoelgroepen, docenten en medewerkers. Het interieur wordt gekenmerkt door een grote mate van transparantie, interactie en flexibiliteit. Met dank aan de masterplanners van AGS Architecten.

Een van de grootste groepen kwantitatieve wetenschappers in Europa zit in Wageningen. Gehuisvest in de Radix, een compact gebouw met houten lamellen, verdiepingshoge puien en groene zonwering. Pal voor het gebouw controleert de Arenlezer een plant op ziektes en insecten. Hij ligt er een beetje lusteloos bij. Het is een beeld van Cor van Kralingen, een vergeten kunstenaar, voor wie het menselijk gelaat een der grootste inspiratiebronnen betekende.

In de centrale hal van het Utrechtse Minnaertgebouw wordt regenwater opgevangen om het gebouw te koelen. De hal is onverwarmd maar voorzien van verwarmde alkoven. De gevel is afgewerkt met geplooid rood spuitbeton. De stalen letters 'MINNAERT' steunen het gebouw en vormen een soort moderne variant op de Griekse Kariatiden. Een ontwerp van Neutelings Rietdijk Architecten, gespecialiseerd in kunstgebouwen en musea.

Op de Zuidas vinden we het opleidingsinstituut voor Zorg en Welzijn, ontworpen door Jeanne Dekkers. De raamverdeling ondersteunt de verticaliteit en maakt meteen de transparantie en dynamiek van het interieur zichtbaar door een samenspel van vides. Lange zichtlijnen verkleinen het gebouw. Vanaf de plint is er zicht tot de zesde verdieping. Helaas is het nieuwe wiskundegebouw van de VU er onlangs naast gezet. “En weg is het effect dat Dekkers voor ogen had”, schrijft *Het Parool*.

Door optimaal hergebruik te combineren met state-of-the-art-materialen is Atlas, het stoere TU/e-hoofdgebouw, getransformeerd tot het duurzaamste onderwijsgebouw ter wereld. De stalen gevelconstructie is blijven staan en zo is het oorspronkelijke ontwerp van Sam van Embden, die ook de campussen van Abidjan en Singapore ontwierp, opnieuw te ervaren. In de vijver voor het gebouw steekt een hand een grillig groeisel uit het water: *Wording*, een beeld van Piet Killaars.

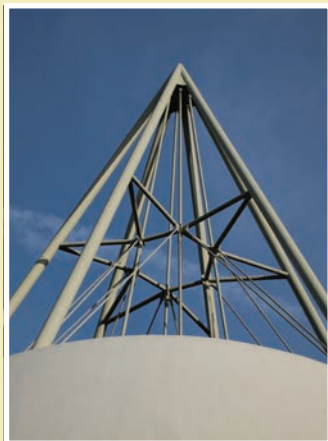
Na een langdurige worsteling nam Tilburg University in 2001 afscheid van het etiket ‘katholiek’. De religieuze band blijft zichtbaar. Het Z-gebouw heeft een ‘open katholieke signatuur’, een plek van rust voor mensen die in stilte willen vertoeven, ongeacht hun levensbeschouwing. Vernoemd naar Joannes Zwijzen, die in 1853 de eerste aartsbisschop van Utrecht werd sinds de vrede van Munster.

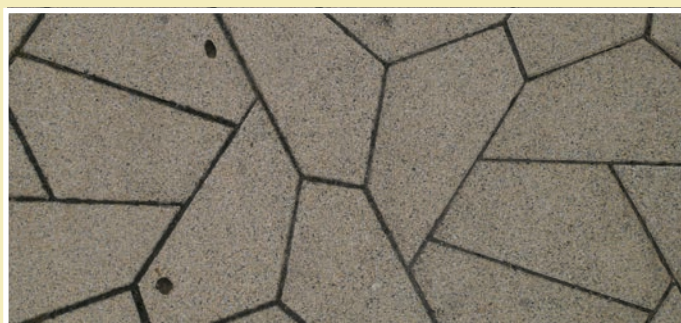
Dit tegeltableau van Karel Appel markeert de oude hoofdingang van de Nederlandse Economische Hogeschool. Kunst van Karel kreeg je niet voor een appel en een ei. Toen het budget van de NEH niet toereikend bleek, stak de NV Meelfabrieken der Nederlandse Bakkerijen de helpende hand toe. Nog altijd geeft de Erasmus Universiteit veel aandacht aan kunst. Er is een kunstwandeling langs maar liefst 53 objecten.

Breda. Stad waar Descartes werd bekeerd tot de wiskunde. Maar ook de stad met de oudste band met de Oranjes, vanwege het kasteel dat in 1403 in handen kwam van de familie. Tegenwoordig het hoofdgebouw van de KMA, met onder meer een Europese master in strategic border management, een actuele opleiding in deze coronatijd. Een dikke muur schermt het kasteel af van burgers en buitenlui. Alleen militairen hebben toegang.

Door het beloopbare grasdak van de Delftse bibliotheek priemt een enorme kegel als symbool voor techniek. Een visitekaartje van Mecanoo. In Leiden wordt de krijtbordwand in het Lorentz Center nu maar weinig gebruikt. En Amsterdam Science Park, kortweg Assp, ligt er verlaten bij. Een beetje verscholen achter het FNWI-gebouw eert de UvA de regenboog. We are all friends of Dorothy. In Wageningen zien we de groene zonweringen van het Radixgebouw.

Bij de VU langs de Boelelaan geniet Desiderius van zijn friet. In Tilburg markeert het logo met de boom der kennis alle entrees van de universiteit. Bestaat er een aperiodieke vlakbetegeling met identieke tegels? Wiskundigen weten het niet. Economen wel, zoals te zien aan een voetpad op de EUR-campus in Rotterdam.